პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 175 (6230)

1978 წ. 6 სექტემბერი, ოთხშაბათი. ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 18 აპრილიდან

წინ მოსკოვი, მერე კი ათენია

მძლეოსნობა

დიდი გამარჯვება

— მძლეოსანთა ევროპის ჩემპიონატების ისტორიას არ ახსოვს ასე მშვენივრად ორგანიზებული პირველობა, როგორიც წლევანდელი, პრაღის ტურნირი იყო. ჩეხოსლოვაკიის დედაქალაქის საუკეთესოდ რეკონსტრუირებულ და თანამედროვე ტექნიკით აღჭურვილ სტადიონზე ყველა სახეობაში შეჯიბრებამ უნაკლოდ ჩაიარა. საბჭოთა გუნდისთვის ეს ჩემპიონატი განსაკუთრებით ღირსშესანიშნავია, ვინაიდან აქ ჩვენმა ნაკრებმა დიდი ხნის ლოდინის შემდეგ მოიპოვა გუნდური პირველობა, — განაცხადა პრესის წარმომადგენლებთან საუბარში სსრ კავშირის მძლეოსნობის ფედერაციის თავმჯდომარემ ლ. ხომენკოვმა.

მართლაც, კონტინენტის მე-12 პირველობაში საბჭოთა სპორტსმენებმა 36 მედალი მოიპოვეს და უკანასკნელი წლების მანძილზე პირველად ჩამოიტოვეს გდრ-ის ნაკრები, როგორც მედლების რიცხვით, ისე არაოფიციალურ გუნდურ ჩათვლაში. საბჭოთა სპორტსმენებმა 13 ოქროს მედალი მიიღეს, გდრ-ის მძლეოსნებმა — 12. იტალიისა და გფრ-ის სპორტსმენებს წილად ხვდათ 4-4 „ოქრო", პოლონელებს — ორი, თითო უმაღლესი ხარისხის ჯილდო მიიღეს იუგოსლავიის, დიდი ბრიტანეთის, ფინეთის, ესპანეთისა და საფრანგეთის წარმომადგენლებმა. **საბჭოთა სპორტსმენებმა ორი მსოფლიო და ხუთი საკავშირო რეკორდი დაამყარეს,** სულ კი პროგრამის 40 სახეობიდან 31 სახეობაში პირველობათა მიღწევები გაუმჯობესდა.

პროგრამის უკანასკნელი სახეობა გახლდათ მარათონი (42 კმ, 195 მ) და აქაც საბჭოთა სპორტსმენებმა ისახელეს თავი. ჩემპიონატის უკანასკნელი ოქროს მედალი ჩელიაბინსკელმა **რ. მოისეევმა** მიიღო — 2:11.57,5, ხოლო ვერცხლისა — ალმაათელმა **ვ. პენზინმა,** რომელმაც ჩემპიონთან 1,5 წამი წააგო.

მანამდე გაიმართა 3000 მეტრზე წინაღობებით რბენა. აქ შეუდარებელი გახლდათ პოლონელი **ბ. მალინოვსკი,** მან არამარტო კონტინენტის ჩემპიონის სახელი შეინარჩუნა, არამედ მეტოქეებს დაუმტკიცა, რომ ევროპაში მას ამ სახეობაში ბადალი არ ჰყავს — უკანასკნელ კილომეტრზე ყველა თითქმის 30 მეტრით ჩამოიტოვა. მალინოვსკის შედეგია 8 წუთი და 15,1 წამი.

ევროპის მძლეოსანთა ჩემპიონატი, რომელმაც სოციალისტური ქვეყნების ათლეტთა აშკარა უპირატესობით ჩაიარა, დამთავრდა. იგი ბევრი ქვეყნისთვის იმედის მომცემი გამოდგა მოსკოვის 1980 წლის ოლიმპიადისთვის მზადების საქმეში, მაგრამ ბევრმაც სათანადო გაკვეთილები მიიღო, რომ XXII ოლიმპიადის სტარტებამდე დარჩენილ 23 თვეში არსებული ხარვეზების გამოსწორებისთვის იბრძოლონ.

ჩეხოსლოვაკიის დედაქალაქის რომიცკის სახელობის სტადიონზე დასკვნით დღეს შეკრებილი 50 ათასამდე მაყურებელი ემშვიდობებოდა „სპორტის დედოფლის" რაინდებს და გზას ულოცავდა მათ XXII ოლიმპიური თამაშებისა და კონტინენტის XIII ჩემპიონატისკენ. ეს უკანასკნელი კი 1932 წელს ათენში გაიმართება.

* * *

სურათზე: ჰოკით ხტება ევროპის ჩემპიონი ვ. ტროფიმენკო.

საკდესის ფოტო.

თბილისელი პარაშუტისტის ოქრო

იუგოსლავიის ქალაქ ზაგრებში დღეს მთავრდება პარაშუტისტთა მსოფლიო ჩემპიონატი, რომელშიც 25 ქვეყნის 188 სპორტსმენი მონაწილეობს. **სსრ კავშირის ნაკრებში გამოდის თბილისელი ნ. უშმაევი, რომელმაც აქ ყველაზე კარგად შეასრულა 2000 მეტრიდან თავისუფალი ვარდნით აკრობატული ფიგურების სერია და მსოფლიო ჩემპიონის ოქროს მედალი მოიპოვა.**

800 მეტრიდან დაშვების სიზუსტეზე შეჯიბრებაში პირველმა ათმა ნახტომმა უძლიერესი ვერ გამოავლინა, ვინაიდან ლვოველი ი. ტერლო, ა. პარში და ნ. კნარე (ორივე — გდრ) ათივეჯერ ზუსტად ცენტრში დაეშვნენ. მათ შორის უძლიერესის გამოსავლენად დამატებითი ხტომები მოეწყობა.

დამთავრდა შეჯიბრება 1000 მეტრის სიმაღლიდან დაშვების სიზუსტეზე ჯგუფურ ხტომებში. უძლიერესები აღმოჩნდნენ გდრ-ის სპორტსმენები, რომლებმაც მხოლოდ 6 ქულა მიიღეს. II ადგილზე გავიდა გფრ-ის გუნდი (8), III ადგილი საბჭოთა პარაშუტისტებს ხვდათ (15).

სსრ კავშირის ქალთა ნაკრებმა გამარჯვებით ისპარეზა. საბჭოთა პარაშუტისტების გუნდს ყველა ვარჯიშის ჯამში 576 ქულა დაუგროვდა. II ადგილზე გავიდა აშშ-ის ნაკრები (706), მესამეზე — გდრ-ის გუნდი (1.876).

ვოროშილოვგრადელმა ა. შვაჩკომ, მოსკოველმა ნ. სერგეევამ და ჩებოქსარელმა მ. კოსტინამ აბსოლუტურ პირველობაში II-III და IV ადგილები დაიკავეს შესაბამისად.

მრავალჭიდში გაიმარჯვა ამერიკელმა ს. სტირნსმა.

(საკდესი).

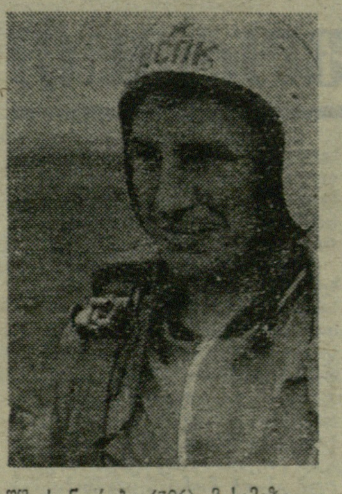

* * *

სურათზე: ნ. უშმაევი.

ხ. ვართანიანცის ფოტო.

რეკორდების „ჭერი" მაღლა იწევს

საქართველოს პირველობა

საქართველოს მძლეოსანთა ჩემპიონატის მეორე დღემ რესპუბლიკის რეკორდების ცხრილში კიდევ ერთი შესწორება შეიტანა და სპორტის ოსტატთა რიგებს ახალი მატება მისცა.

ახლა ქალთა შორის ბადროს ტყორცნაში **ნათელა ლაბაძის** ბადალი საქართველოში არ გვყავს. იგი სპორტის ოსტატის შედეგს ყველა ასპარეზობაზე ასრულებს და რესპუბლიკური რეკორდის „ჭერსაც" თანდათან მაღლა სწევს. ამ ტურნირშიც **გ. ჩადუნელის** აღსაზრდელმა ახალ წარმატებას მიაღწია — **ბადრო 62,58 მეტრზე ტყორცნა და თავისივე რეკორდი 54 სანტიმეტრით გააუმჯობესა.** სსრ კავშირის ჩემპიონატის წინ, რომელიც ათიოდე დღის შემდეგ აქვე, თბილისის „დინამოს" სტადიონზე დაიწყება, ლაბაძის წარმატება იმედს გვაძლევს, რომ ეს სპორტსმენი იქ საპრიზო ადგილებისთვის მებრძოლთა შორის იქნება.

ათჭიდში შესანიშნავად იასპარეზა თბილისელმა **ს. კრასნოკუტსკიმ** (მწვრთნელი **რ. სერებრიანი**). მან ლიდერობა პირველ დღესვე მოიპოვა და ბოლომდე შეინარჩუნა. **საბოლოოდ კრასნოკუტსკიმ 7450 ქულა მოაგროვა და სპორტის ოსტატის ნორმატივს პირველად გადააჭარბა.**

როგორც ვიტყობინებოდით, რესპუბლიკურ ჩემპიონატს ინტერესი შემატა მასში უკონკურსოდ მოკავშირე რესპუბლიკების ნაკრების გუნდების წევრთა მონაწილეობამ. ამ დღესაც ვაჟთა შორის სიმაღლეზე ხტომაში რამდენიმე ლენინგრადელი სპორტსმენი ცდიდა ძალას.

საქართველოს ჩემპიონობისთვის ბრძოლა თბილისის პირველი გუნდის წევრებს შორის გაჩაღდა. მთავარ ფავორიტად **გ. სავჩენკო** ითვლებოდა. ამ სპორტსმენმა წლეულს უკვე შესძლო 212 სმ სიმაღლეზე გადებულ თამასას გადავლებოდა და ახლა მისგან უფრო მაღალ შედეგს ელოდნენ. სავჩენკოც საბრძოლოდ იყო განწყობილი. იგი ასპარეზობაში მაშინ ჩაება, როცა ზოგიერთი მეტოქე ტურნირს უკვე გამოაკლდა. სავჩენკომ ადვილად დაძლია 2 მეტრი, მერე — 205 სმ, მაგრამ 210 სანტიმეტრზე გადებული თამასა ვერ „დაიმორჩილა" მხოლოდ იმიტომ, რომ არეკნის წერტილი ზუსტად ვერ მოძებნა — თამასას სულ უკანასკნელ მომენტში ქუსლით ეხებოდა, თორემ ისე, მარაგი საკმარისზე მეტი ჰქონდა. საბოლოოდ იგი მეორე ადგილს დასჯერდა.

ჩემპიონობა **გ. ლოხმინმა** მოიპოვა — 210 სმ. თანაგუნდელები სხვადასხვა ყაიდის მიმდევრები არიან: სავჩენკო „ფოსბიურით" ხტება, ლოხმინი — გადავლებით. მათი დუელი ალბათ საკავშირო ჩემპიონატში გაგრძელდება. მესამე ადგილზე გავიდა **ვ. ნოზაძე** (თბილისი II) — 195 სმ.

საინტერესო გამოდგა ვაჟთა შორის 800 მეტრზე ფინალური ასპარეზობა. სტარტიდან თითქმის ფინიშამდე წინ იყო ქუთაისელი **ი. შაპოვალოვი.** მას თბილისელი **ვ. ფეოდოროვი** ლანდივით მისდევდა და საფინიშო ხაზთან არა მარტო წამოეწია, არამედ მკერდით აჯობა კიდეც. ორივე სპორტსმენმა ერთნაირი დრო (1.52,8) აჩვენა. მესამე ადგილი წილად ხვდა თბილისელ **გ. შოშიაშვილს** — 1.55,1.

110 მეტრზე თარჯრბენში პირველი თანრიგის შედეგით გაიმარჯვა **ლ. ბლიაძემ,** რომელიც ამ ტურნირში თბილისის II და მახარაძის გუნდებს პარალელურ ჩათვლას აძლევდა. ბლიაძემ (15,2) **ა. აზვლედიანს** (თბილისი I) ფინიშთან 0,2 წამით მიასწრო. ქუთაისელი **ს. ნოვოკშანოვი** მესამე ადგილზეა — 16,0.

თითქოს ამ დღის მაჩვენებლებით უკმაყოფილო არ უნდა ვიყოთ, მაგრამ გულდასაწყვეტია, რომ ქალთა შორის 400 მეტრზე თარჯრბენში რესპუბლიკის ჩემპიონის წოდებისთვის ბრძოლის სურვილი არავინ გამოთქვა, ამიტომაც საჩბიელი მთლიანად სტუმრებს დაეთმოთ. ყველას აჯობა **ლ. ბორდიშოვამ** (ლენინგრადი) — 59,5.

ქალთა შორის 400 მეტრზე რბენაში, სადაც ჩვენი რესპუბლიკის მხოლოდ ორი წარმომადგენელი ცდიდა ძალას, **ლ. რევამ** (აფხაზეთი) მოიპოვა პირველი ადგილი — 1.00,6. აჭარის გუნდის წევრი **ქ. მოსტოპული** მას 5 წამით ჩამორჩა. თუ ამ შედეგებს ლენინგრადელ **ე. ზახაროვას** მაჩვენებელს (55,7) შევადარებთ, ვნახავთ, რომ ამ უბანზე საქმე სახარბიელოდ არ გვაქვს.

სხვა ტექნიკური შედეგები: ქალები. სიგრძეზე ხტომა. გ. ქორფაშვილი (თბილისი) — 522, უ. ბეპიევა (სამხრეთ ოსეთი) — 511, ო. პოპოვა (რუსთავი) — 488.

ვაჟები. რბენა. 5000 მ. ო. ბესედინი — 15.07,1, ი. კოსიხი (ორივე — თბილისი I) — 15.30,8, გ. ჩოჩიშვილი (თბილისი II) — 15.41,5; **შუბის ტყორცნა.** რ. კობიაშვილი (რუსთავი) 63,60, ნ. ზვიადაური (თბილისი II) 63 მ, ტ. ზასეევი (სამხრეთ ოსეთი) — 61,80.

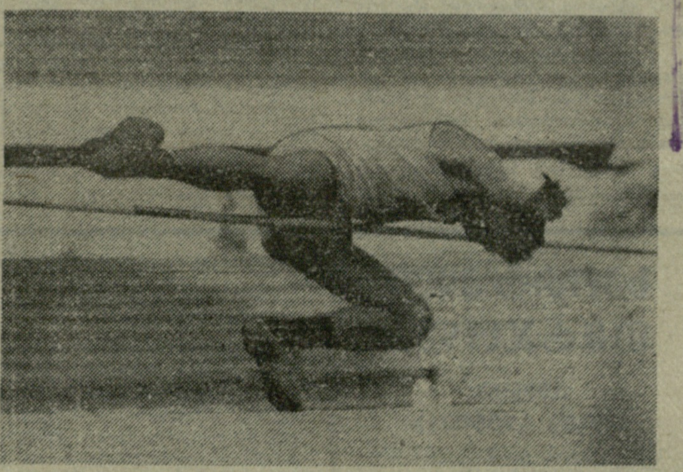

სურათებზე: (ზემოდან) გ. ქორფაშვილი ასპარეზობის დროს; სიმაღლეზე ხტება გ. ლოხმინი; შაპოვალოვი, ფეოდოროვი და შოშიაშვილი დისტანციაზე.

ო. გელაშვილის ფოტოები.

„ფოლქსშტიმეს" ზეიმზე

ვენა. ავსტრიის დედაქალაქის მცხოვრებლები გულთბილად შეხვდნენ საბჭოთა სპორტსმენთა დიდ ჯგუფს, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს გაზეთ „ფოლკსშტიმეს" ზეიმში. სხვა სოციალისტური ქვეყნების წარმომადგენლებთან ერთად მათ თავიანთი ოსტატობა აჩვენეს ძიუდოს, კრივისა და ტანვარჯიშის ტურნირებში.

სსრ კავშირის, უნგრეთის, ბულგარეთის, გდრ-ის, პოლონეთისა და ჩეხოსლოვაკიის მოკრივეთა ასპარეზობაში გაიმარჯვეს მსოფლიო ჩემპიონმა ჩებოქსარელმა ვ. ლვოვმა (63,5 კგ) და ევროპის ჩემპიონმა ლვოველმა ლ. შაპოშნიკოვმა (75).

სსრ კავშირისა და ავსტრიის ძიუდოისტთა ნაკრები გუნდების შეხვედრა საბჭოთა ათლეტების გამარჯვებით დამთავრდა — 4:1.

„ფოლკსშტიმეს" ზეიმზე ახალგაზრდა სპორტსმენებთან ერთად ჩავიდნენ ვეტერანებიც — ლ. იაშინი, ლ. პახომოვა და ა. გორშკოვი, ბ. მაიოროვი, ლ. ბრაგინა, ა. ზაიცევი. ზეიმის ორგანიზატორებმა მოაწყვეს „ავტოგრაფის საათი". გამოჩენილმა საბჭოთა სპორტსმენებმა პასუხი გასცეს მრავალრიცხოვან შეკითხვებზე, დამსწრეებს გააცნეს თავიანთი სპორტული გზა, ესაუბრნენ საბჭოთა კავშირში სპორტის განვითარებასა და 1980 წლის ოლიმპიადისთვის მზადებაზე. (საკდესი).

დიდი რუსი მწერლის ლევ ტოლსტოის დაბადების 150 წლისთავისათვის

სიყვარულიც ამას ჰქვია!

ჭადრაკის თამაში მისი ცხოვრების ნორმა იყო

— მე ჭადრაკი მიყვარს იმიტომ, რომ კარგი დასვენებაა: იგი გაიძულებს იაზროვნო როგორღაც ძალზე თავისებურად, — უთქვამს ლევ ტოლსტოის სახელგანთქმულ პიანისტ ა. გოლდენვეიზერისთვის, რომელიც მისი თითქმის მუდმივი პარტნიორი იყო. მათ თხუთმეტი წლის მანძილზე შვიდასზე მეტი პარტია ითამაშეს.

რუსული ლიტერატურის სიამაყეს ლევ ნიკოლოზის ძე ტოლსტოის ძალზე უყვარდა ჭადრაკი. იგი გატაცებული იყო სპორტის მრავალი სახეობით — ტანვარჯიშით, ციგურაობით, ჩოგბურთით, ქალაქობანათი, კროკეტით... ბუნებით მოუსვენარმა ლევ ტოლსტოიმ 70 წლის ასაკში ისწავლა ველოსიპედის მართვა და თანასოფლელები მას ხშირად ხედავდნენ ველოსიპედით მოსეირნეს. მაგრამ ჭადრაკით გატაცებას ვერაფერი შეედრებოდა, ეს არ აიყო „ასაკობრივი" ჰობი. თამაში უფროსმა ძმამ ნიკოლოზმა ასწავლა, როცა ყაზანის უნივერსიტეტის სტუდენტი იყო. შემდეგ ლევ ტოლსტოის ჭადრაკისთვის არ უღალატია. მაშინაც, როცა ყირიმის ომის მონაწილემ თავდადებითა და გაბედულებით დამსახურებული „ჯვრის ორდენი" დაჰკარგა. ეს მოხდა იმიტომ, რომ ჯილდოს გადაცემის წინადღეს, ჭადრაკს თამაშით გატაცებულს, ყარაულში წასვლა დაავიწყდა. სამხედრო დისციპლინის დარღვევას არავინ აპატიებდა და ლევ ნიკოლოზის ძემ ორდენის ნაცვლად სასჯელი მიიღო. ტოლსტოიმ ჭადრაკი უკანასკნელად ითამაშა ოთხმოცდაორი წლის ასაკში, იასნაია პოლიანადან საბედისწერო წასვლამდე რამდენიმე დღით ადრე.

ჭადრაკი მსოფლიოს მრავალი გამოჩენილი ადამიანის გატაცების საგანი იყო, მაგრამ ლევ ტოლსტოის მაგალითი განსაკუთრებულია, რადგან თამაშისადმი სიყვარული მას მთელი სიცოცხლე გაჰყვა. იგი ყოველ პარტიას, ყოველ ახალ პარტნიორთან შეხვედრას ისეთივე გატაცებით ატარებდა, როგორც ახალგაზრდობაში.

საგულისხმოა ერთი ასეთი დეტალიც. ლევ ტოლსტოის ძლიერ მოთამაშესთან შეხვედრა ერჩივნა, მაგრამ სიამოვნებით ეთამაშებოდა მასზე ბევრად სუსტ მოჭადრაკესაც, რომელსაც ჩვეულებრივ ასე დაამშვიდებდა: „აშკარაა, თქვენ კარგად თამაშობთ. აბა კიდევ ერთიც..." და მეორე პარტია იწყებოდა (პ. სერგეენკო).

ვინც ჭადრაკს თამაშობს, იცის რაოდენ დიდი ნებისყოფაა საჭირო, შენზე ბევრად სუსტ მოჭადრაკეს რომ ეთამაშო. ამიტომაც, ყოველგვარი საბაბით თავს ვარიდებთ ასეთ შეხვედრებს. ლევ ტოლსტოის კი სუსტებთან თამაშიც სიამოვნებას ჰგვრიდა. ჭადრაკისადმი სიყვარულიც ამას ჰქვია!

ვინღა არ იყო ლევ ტოლსტოის პარტნიორი ჭადრაკში: რუსეთის ცნობილი მოჭადრაკე, მათემატიკოსი, სევასტოპოლის ბრძოლების

მონაწილე პოლკოვნიკი ს. ურუსოვი (შუათანა ვაჟის — ილია ტოლსტოის გადმოცემით, ლევ ნიკოლოზის ძეს „ფორად" მხედარს აძლევდა) და მისი უმცროსი ძმა, ტულის ვიცე-გუბერნატორი ლ. ურუსოვი, კომპოზიტორი ს. ტანეევი და მწერალი ი. ტურგენევი, მემამულე პ. სამარინი და თავისი უფროსი ქალიშვილის ქმარი მ. სუხოტინი, პიანისტი ა. გოლდენვეიზერი და მთარგმნელ-ბიოგრაფი ინგლისელი მოოდი, მხატვარი ი. რეპინი და უფროსი ვაჟი ს. ტოლსტოი...

ჭადრაკის თამაშს ლევ ტოლსტოი ყოველდღიურ ცხოვრებისეულ ნორმად თვლიდა. „ჩვენთვის, ჩვეულებრივი ცხოვრებით ვცხოვრობდით — ნადირობა, კითხვა, საუბარი, ჭადრაკი". — ვკითხულობთ 1852 წლის 30 მაისის დღიურში. თანამედროვენი ლევ ტოლსტოის პიროვნების დახასიათებისას ხაზგასმით იხსენებენ ჭადრაკისადმი მის სიყვარულს.

სევასტოპოლთან ბრძოლების შემდეგ, ლევ ტოლსტოი შიკრიკად გაგზავნეს პეტერბურგში. ს. ურუსოვმა სარეკომენდაციო ბარათი გაატანა მას ცნობილ სლავიანოფილ ი. კირეევსკისთან: „თქვენთან მოვა ბრწყინვალე ლიტერატორი და ამასთან ჭადრაკის მოთამაშე, ჩემი მოწაფე გრაფი ლევ ნიკოლოზის ძე ტოლსტოი"...

ტოლსტოების ბინას იასნაია პოლიანაში თუ მოსკოვში მუდამ მრავალი სტუმარი ჰყავდა. იმართებოდა ლიტერატურული საღამოები, მეგობრული საუბრები. ამ შეხვედრებს საჭადრაკო ბატალიებიც ამშვენებდა. გავიხსენოთ ასეთი ეპიზოდი:

ერთ ზაფხულს ლევ ტოლსტოისთან იასნაია პოლიანაში სტუმრად იყო კონსერვატორიის პროფესორი, კომპოზიტორი ს. ტანეევი. სტუმარ-მასპინძელი ხშირად ხვდებოდა ერთმანეთს საჭადრაკო დაფასთან. ლევ ნიკოლოზის ძემ სტუმარს ნიძლავი შესთავაზა: თუ წააგებდა, ტანეევს ფორტეპიანოზე თავისი ახალი ნაწარმოები უნდა დაეკრა. კომპოზიტორი არ დაბნეულა და მოითხოვა: წაგებულ ტოლსტოის იმ დროს დაუმთავრებელი „აღდგომიდან" ნაწყვეტი უნდა წაეკითხა.

მანამდე მათს შეხვედრებში გამარჯვების სასწორი, ძირითადად, ტოლსტოის მხარეს იხრებოდა — ოთხიდან სამ პარტიაში იმარჯვებდა. ზოგჯერ ტოლსტოი მეტოქეს წინ ფიგურას აძლევდა.

ნიძლავდადებულ შეხვედრაში ტოლსტოის წინ არაფერი მიუცია და დამსწრენი დარწმუნებული იყვნენ, რომ კომპოზიტორის ნაწარმოებს მოისმენდნენ, მაგრამ მოხდა მოულოდნელი: ლევ ნიკოლოზის ძემ მღელვარებისა თუ მეტისმეტი სითამამის გამო პარტია ძალიან მალე წააგო და ცხადია, „განაჩენსაც" დაემორჩილა.

ჭადრაკთან ანალოგიას დიდი მწერალი ხშირად იყენებდა საკუთარი აზრების სიცხადისთვის, ფორმულირების სიზუსტისთვის. ყოველი ასეთი გამონათქვამი უაღრესად საინტერესო და ცხოველმყოფელური ძალისა არის. აი, მაგალითებიც. „ადამიანი, რომელიც თავს იკლავს, ცუდ მდგომარეობაში ჩავარდნილ მოჭადრაკეს ჰგავს... იმის ნაცვლად, რომ გაორკეცებული ყურადღებით ითამაშოს, აჯობინებს ფიგურები არივდარიოს და პარტია დათმოს". „პასკალი ამბობს (ამით მე თავს ვიქებ) — „რაც უფრო გონიერია ადამიანი, მით მეტ სხვადასხვა ხასიათს ხედავს". ისევე, როგორც ჭადრაკში: კარგი მოთამაშე ხედავს პარტიის მთელ მრავალფეროვნებას, ხოლო სუსტს ეჩვენება, რომ ყველა პარტია ერთნაირია".

ჭადრაკისადმი ლევ ტოლსტოის სიყვარული შემოგვინახეს დღიურებმა და თანამედროვეთა მოგონებებმა, აგრეთვე ბევრმა ფოტომ, დიდი რუსი მხატვრის ი. რეპინისა და [illegible] ნახატებმა, რამდენიმე საჭადრაკო პოზიციამ, ორი საჭადრაკო [illegible], რომელიც გენიალურმა მწერალმა მთარგმნელ ინგლისელ მოოდისთან ითამაშა. სხვათა შორის, ერთი ამ პარტიათაგან, რომელიც ტოლსტოიმ მოიგო, დაიბეჭდა მინკვიცისა და კორდელის საჭადრაკო სახელმძღვანელოებსა და გერმანულ საჭადრაკო ჟურნალში „დოიჩე შახცაიტუნგ" (1907 წ). მინკვიცმა პარტია კარგად ჩატარებული შეტევის საილუსტრაციოდ მოიყვანა.

ყოფა-ცხოვრებაში ჭადრაკისადმი ეს დიდი სიყვარული და თაყვანისცემა ლევ ნიკოლოზის ძემ მხატვრული შემოქმედების სფეროშიაც გადაიტანა, ანუ როგორც ამას მოხდენილად შენიშნავს ჭადრაკის ცნობილი მკვლევარი ი. ლინდერი, ჭადრაკი მწერლის შემოქმედებით ლაბორატორიაშიც შეიჭრა. განსაკუთრებით ითქმის ეს „ომი და მშვიდობის" მიმართ. ამ მრავალტომიანი ეპოპეის გმირებს ხშირად ვხედავთ საჭადრაკო დაფასთან, მსჯელობენ ჭადრაკზე. ასე, მაგალითად, ბოროდინოს ბრძოლის წინ, ხაზზე მეორე გასვლიდან დაბრუნებული ნაპოლეონი (მასაც ხომ თავდავიწყებით უყვარდა ჭადრაკის თამაში, ჭადრაკი ლაშქრობებშიაც თან დაჰქონდა) ამბობს: „ჭადრაკი გაწყობილია, თამაში ხვალ დაიწყება".

ლევ ტოლსტოი თავისი ქვეყნისა და ერის დიდი პატრიოტი იყო. ამას იგი ჭადრაკშიც ამჟღავნებდა.

მსოფლიოს პირველობაზე ჩიგორინი, როგორც ცნობილია, სტეინიცთან ორჯერ დამარცხდა. ამით გულდაწყვეტილი ტოლსტოი დღიურში წერს: „არ შემიძლია დავფარო ჩემი საჭადრაკო პატრიოტიზმი და არ გამოვთქვა სურვილი იმისა, რომ მსოფლიოს პირველი მოჭადრაკე გახდეს რუსი".

მწერლის მახლობელი ადამიანის, წლების მანძილზე მისი პარტნიორის ვ. ჩერტკოვის გადმოცემით, ლევ ტოლსტოი ახლანდელი მეორე კატეგორიის მოჭადრაკის ძალით თამაშობდა.

გიორგი მახარაძე.

* * *

სურათზე: ლევ ტოლსტოი ჭადრაკს თამაშობს. გადაღებულია 1907 წელს.

სპორტული თერჯოლა

აშენდა, კიდევ აშენდება

სულ უფრო ფართოვდება სპორტული ობიექტების ქსელი თერჯოლის რაიონში.

უკანასკნელი ორი წლის მანძილზე რაიონის ტერიტორიაზე აშენდა საცურაო აუზები პიონერულ ბანაკ „საპოვნელასა" და მეორე საშუალო სკოლაში, 25 და 50-მეტრიანი დახურული სასროლეთი, საჭიდაო დარბაზი № 87 ტექნიკურ სასწავლებელში, სპორტბაზა თერჯოლის მეორე საშუალო სკოლაში, სასკოლო, საკოლმეურნეო და სამრეწველო დაწესებულებების ფიზკულტურულ ორგანიზაციებში მოეწყო კალათბურთის 6, ფრენბურთის 8, ხელბურთის 2 მოედანი, ფეხბურთის 3 მინდორი და ღია საჭიდაო სარბიელები 8 სოფელში.

ამას გარდა უნდა აშენდეს ფეხბურთის ახალი სტადიონი 10.000 მაყურებლისთვის, საცურაო აუზები, სპორტის სასახლე. ყველა სოფელში უნდა მოეწყოს ფეხბურთის, კალათბურთის, ფრენბურთის მარტივი ტიპის სპორტული მოედნები და საჭიდაო სარბიელები.

* * *

იასპარეზეს მსროლელებმა

გაიმართა „სპარტაკის" რაიონული საბჭოს პირველობა მცირეკალიბრიანი შაშხანის სროლაში მშრ კომპლექსის მრავალჭიდის პროგრამით. გუნდური გამარჯვება მოიპოვა თერჯოლის ღვინის ქარხანათა სამმართველოს ნაკრებმა. მეორე ადგილზეა წინწყაროს რესპუბლიკური ფსიქონევროლოგიური საავადმყოფოს გუნდი. მესამეზე — თერჯოლის ავტოსატრანსპორტო საწარმოს კოლექტივი. პირადი პირველობა მოიგო ავტომობილისტმა ა. ჩაფიჩაძემ.

შ. კუხალაძე.

„მართვე" ახალი ფორმით

სულ რამდენიმე წელიწადი გავიდა მას შემდეგ.

ახალგაზრდა ჟურნალისტთა მცირე ჯგუფმა, ცოტა არ იყოს, საძნელო საქმეს მოჰკიდა ხელი. საძნელოს იმიტომ, რომ სპორტული ჟურნალის გამოცემის ტრადიცია ქართულ ჟურნალისტიკას არ გააჩნია. იმიტომაც, რომ ამ გამოცემას იმთავითვე უნდა ეკისრა ბევრად მეტი, ვიდრე ჩვეულებრივ სპორტულ ჟურნალს მოეთხოვება.

სწორედ ის პერიოდი იყო — თვალი რომ აგვეხილა და სხვანაირად შევხედეთ ჩვენი შვილების ხვალინდელ დღეს. მუსიკის, ლიტერატურისა და მეცნიერების ყადრი მანამდეც კარგად ვიცოდით, მაგრამ განზე დაგვრჩენოდა ისეთი რამ, ერთსაც, მეორესაც და მესამესაც აუცილებელ საძირკველსა თუ საყრდენს რომ შეუქმნიდა, განზე დაგვრჩენოდა მოზარდის ფიზიკური სრულყოფა. დაგვავიწყდებოდა, რომ მკერდჩავარდნილი, მხრებში მოხრილი, უნიათო და უძლური, თუნდაც წიგნებითა და ჭკვიანური აზრებით გატყიპული მოზარდი ვერ იქცეოდა კაცად, ვერც თავს გამოადგებოდა, ვერც მოყვარეს, მტერსაც უსუსურ მეტოქედ შერჩებოდა ხელში.

ეს პრობლემა ეიკრა გულზე, ასე გაუდგა გზას ახალშობილი გამოცემა, „მართვე" რომ დაირქვა. ასეც გააგრძელა.

ახალდაწყებულ საქმეს ენთუზიაზმიც უთუოდ ახლავს, მაგრამ სიძნელეები მეტი სდევს თან. მკითხველმა უნდა მიგიღოს, გაგიგოს, შეგიყვაროს. მკითხველი მომთხოვნია, უამრავი პრეტენზია აქვს. ამიტომაც არ არსებობს წვრილმანები ჟურნალისტიკაში. ქაღალდის ხარისხი. ილუსტრაციის ზომა და ფერი, შრიფტი, მასალების შერჩევა, თითოეული მათგანის შინაარსი და ბოლოს მთლიანი სახე.

წლიდან წლამდე, ნომრიდან ნომრამდე იცვლიდა სახეს „მართვე", იხვეწებოდა, უთუოდ ცდებოდა კიდეც, გზადაგზა ასწორებდა შეცდომებს და ისევ ქმნიდა.

ძნელია სამ თვეში ერთხელ სპორტულ თემაზე საუბარი — იმ გამარჯვებაზე ათასჯერ ითქვა, იმ რეკორდზეც. ძნელია გადამღერებულ და გადაღეჭილ ამბავზე ხელახლა, ახალი კუთხითა და ახალი განზომილებით წერა — არც მაინცდამაინც ავტორს მიუწევს გული და ვაითუ მკითხველსაც მთქნარება აუტყდეს. სხვა გზა არ არის, ბევრ მნიშვნელოვან სპორტულ მოვლენას გვერდი უნდა აუქციოს, ბევრიც „დაივიწყოს". სპორტის მოყვარულს, სულ ერთია, ახალგაზრდა იქნება თუ ხნიერი, ცხელ-ცხელი ამბები უყვარს, რით გიხ-

და მოინადირო მისი გული?

„მართვემ" თვითონვე გასცა პასუხი ამ კითხვას. მას კითხულობენ, ინახავენ, ეძებენ ჯიხურებში, ნაცნობებს შორის. ეს არის ყველაზე ნაღდი შეფასება, ეს არის მკითხველის აზრი ამ გამოცემაზე.

1978 წელი „მართვემ" ახალი სახეცვლილებით აღნიშნა. ფორმატი დაპატარავდა, უფრო კომპაქტური, ასე ვთქვათ, სპორტული გახდა. ახლა, როცა ხელთ გვაქვს მისი ახალი ვარიანტი, „მართვე" № 2, კოხტა და გემოვნებით გაფორმებული წიგნაკი, დროული და რაც მთავარია, ბუნებრივი გვეჩვენება ამგვარი გარდაქმნა. მაგრამ ამ ნაბიჯს მოფიქრება, გაბედვა და ბოლოს, გადადგმა ესაჭიროებოდა. და საერთოდ, ამ მცირე დროში, ამ თითზე ჩამოსათვლელ ფურცლებზე ბევრი გაბედული სიტყვა ითქვა, როგორც ჟანრობრივი და მასალების შინაარსის, ისე ტექნიკური გაფორმების თვალსაზრისითაც.

დავიწყოთ იმით, რომ „მართვე" არ ივიწყებს ერთხელ უკვე მოხმობილ, აგრერიგად სასარგებლო რუბრიკებს. ეს მისი ხასიათის შეუპოვრობაზე, დაწყებული საქმის ბოლომდე მიყვანის სურვილზე ლაპარაკობს.

პირველიდან მეოთხმოცე გვერდამდე ვერ ნახავთ ეგრეთ წოდებულ სასხვათაშორისო, ფურცლების შესავსებად დასტამბულ წერილსა თუ სტატიას.

სავსებით ბუნებრივი იქნება, თუ სულ მალე ამ გამოცემას კარგი მოქართულის სახელი დაუვარდება. ამას, ალბათ მეტისმეტი არ იქნება თუ ვიტყვი, რომ განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს — დღევანდელ ნაბეჭდ გამოცემებსა თუ ზეპირსიტყვაობაში ერთობ იმრავლა ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების უგულებელყოფამ, უყურადღებობამ და ხანდახან უცოდინრობამაც კი.

„მართვეში" ილუსტრაცია განზე, თავისთავად არ დგას, იგი განსაზღვრავს თითოეული მასალისა და მთლიანად გამოცემის შინაარსობრივ მხარეს. სწორედ ამ ერთიანობას, საერთო სათქმელის გამოკვეთასა და დახვეწას ემსახურება დროდადრო მეტად ორიგინალურად დაძებნილი ტექნიკური ხერხები. თუმცა ისიც უნდა ითქვას, რომ აქა-იქ მაინც შეინიშნება მეტისმეტი გატაცება ფორმით. თითქმის ყველა ნომერში შეხვდებით ერთ ან ორ გვერდს მაინც, სადაც სტრიქონები სხვადასხვა ზომისაა. უგულებელყოფილია აბზაცი, სტრიქონები გაწორებულია მარჯვნიდან. თქმა არ უნდა, ამგვარი ხერხი ვიზუალურად ძალზე ეფექტურია, მაგრამ საკმაოდ აძნელებს ტექსტის კითხვას. ორიოდე სიტყვა კითხვის სიძნელეზეც. გასაგებია, რომ მცირე ფორმატის გამო „მართვეში" დასაშვები და აუცილებელიც არის ძალზე წვრილი შრიფტის ხმარება, მაგრამ როცა ასეთი შრიფტის ფონად ლურჯი ფერია, მკითხველი ძალაუნებურად თავს აარიდებს ამგვარად დასტამბულ მასალის წაკითხვას — ლურჯი (ცისფერი) ფონი ხომ საოცრად სწრაფად ღლის თვალს.

შეიძლებოდა და საინტერესოც იქნებოდა ახლად დასტამბულ ნომერზე, იქ მოთავსებულ წერილებზე, ნარკვევებსა და ინტერვიუებზე, მათ ავტორებზე საუბარი, მაგრამ უფრო საინტერესოა „მართვეს" ახალი ნომრის საკუთარი თვალით ხილვა და წაკითხვა. ბევრად უკეთესია თუნდაც იმიტომ, რომ ნანა იოსელიანზე, „ჰერკულესების გაკვეთილებზე", ამირან ხიზანიშვილზე, რბენის სასწაულებზე, დავით ყიფიანზე, პელეზე და კიდევ სხვაზე და სხვაზე მისი ფურცლები საინტერესოდ, სერიოზულად და ლაღად მოგვითხრობენ.

ი. ბერიაშვილი.

ჭადრაკი

მეექვსე პარტია

...როგორც ვიტყობინებოდით, 4 ...ემბერს ბიჭვინთაში ქალთა ...ფლიო პირველობაზე ნ. გაფრი...ვილი — მ. ჩიბურდანიძის მა...ს მეექვსე პარტია ყაიმით დამ...რდა. ახლა კი იმის შესახებ თუ ...ორ წარიმართა ეს პარტია.

...ტოქეებმა კარო-კანის დაცვა ...თამაშეს. იგი ჩიბურდანიძემ აი...ა. საერთოდ მაია ხშირად მიმა...ვს ამ სადებიუტო სისტემას, ...ელიც საიმედო პოზიციებს წა...მობს. ამ მატჩში ეს დაცვა ...ელად გამოიყენა.

...ფრინდაშვილმა მწვავედ გაი...ამა დებიუტი. პრეტენდენტი ...ა მას. ტაქტიკურ შეხლა-შემო...ში გაქრა პაიკთა ცენტრი, თე...ბს დაუსუსტდათ მეფის ფრთის ...ბის წყობა, შავი მეფე საერ...ო უროქოდ დარჩა. მე-13 სვლი...ის დაფაზე შეიქმნა თეორია...ცნობილი პოზიცია, რომელიც ...ლიოს ექს-ჩემპიონს რ. ფი...ს აქვს გაანალიზებული წიგნში ...ი სამახსოვრო 60 პარტია". მას ...ავს თავისი პარტია დიდოსტატ ...ევსთან (ლაიპციგი, 1960 წ.), ...ელიც ახალი გაგრძელებით ...ო.

...14 სვლაზე გაფრინდაშვი...გადაუხვია ფიშერის რეკომენ...ას. მართალია, თამაში მძაფრი ...ა, მაგრამ ჩიბურდანიძემ შეძ... საკუთარი მეფის უსაფრთხო...და ფიგურების მობილიზების ...უნველყოფა. მერე, როცა მსო...ო ჩემპიონმა a7 პაიკი აიყვანა, ...ენდენტმა მუდმივი ქიშის შა...მიიღო. ამიტომ გაფრინდაშვი...ყაიმი შესთავაზა მეტოქეს, ...მიღებულ იქნა.

...პარტიაც:

...რინდაშვილი — ჩიბურდანიძე

კარო-კანის დაცვა

...e4 c6 2. d4 d5 3. ed cd 4. ...f6 5. მc3 მc6 6. მf3 კg4 7. ...:d5 8. ლb3 კ:f3 9. gf e6 10. ლ:b7 ... 11. კb5+ მ:b5 12. ლc6+ მფe7 ...ლ:b5 ლd7 14. ლa5 მ:c3 15. ...f6 16. ეb1 მფf7 17. ლa6 კe7 ...ეb7 ლd5 19. კa3 ეhe8 20. 0—0 ... 21. ეfb1 ეad8 22. ლ:a7 ...+ 23. მფf1 ლh3+ 24. მფg1. ...ა.

...როგად მატჩის ანგარიში 4:2 ...ურდანიძის სასარგებლოდ.

...ეს 6 სექტემბერს VII პარტია ...ა შედგეს. თეთრებით პრეტე...ნტი ითამაშებს.

●

პარტია გადატანილია

...ულიო, ბაგიოში (ფილიპინები) ...ში მსოფლიო პირველობაზე ...არპოვსა და ვ. კორჩნოის შორის ...უნდა გათამაშებულიყო XIX ...ტია, მაგრამ მსოფლიო ჩემპიო...კარპოვმა „ტაიმ-აუტი" აიღო ...შეხვედრა არ შედგა. XIX პა...ა გადატანილია 7 სექტემბრი...ის.

„ავაზა" იწვევს

...ქ. თბილისის ბავშვთა და მო...არდთა სპეციალიზებული ...ეხბურთო სპორტული სკო...ა „ავაზა" აწარმოებს სკოლ...ში მეცადინეობის მსურველ...ა (1964-1971 წლებში დაბა...ებული ბავშვების) მიღებას. შერჩევა იწარმოებს ყოველ...დღიურად 9-12 და 15-18 სა...თებში „ავაზის" ბაზაზე დი...ომში.

1978 წლის ოქტომბერში ფილიპინების დედაქალაქ მანილაში დაიწყება მსოფლიოს VIII ჩემპიონატი კალათბურთში. ნიშანდობლივია, რომ ჩემპიონატი პირველად ტარდება აზიის კონტინენტზე. წინა შვიდი ჩემპიონატიდან ხუთი სამხრეთ ამერიკაში ჩატარდა, ერთი ჩრდილოეთ ამერიკაში და ერთიც — ევროპაში. ფილიპინებზე ჩემპიონატის ჩატარება მიზნად ისახავს აზიის კონტინენტზე კალათბურთის პოპულარობის შემდგომ ზრდას.

ჩემპიონის ტიტულისთვის ბრძოლა სპეციალისტთა აზრით აშშ-ს, იუგოსლავიის, საბჭოთა კავშირისა და იტალიის ნაკრებ გუნდებს შორის გაჩაღდება. მედლებისთვის დავაში ჩაერთვებიან ჩეხოსლოვაკიელი, ბრაზილიელი და კანადელი კალათბურთელები.

ჩემპიონატის წინ უთუოდ საინტერესოა, როგორ ემზადებიან ძირითადი ფავორიტები.

აშშ

კალათბურთის პოპულარობა ამერიკის შეერთებულ შტატებში კომენტარს არ საჭიროებს. აქ ითვლიან დაახლოებით 20 მილიონამდე მოქმედ კალათბურთელს. მიუნხენის ოლიმპიადაზე განცდილი მარცხის შემდეგ საკალათბურთო საზოგადოება განსაკუთრებით სერიოზულად მიუდგა თავისი გუნდის გამოსვლებს დიდ საერთაშორისო ტურნირებში. ამის შემდეგ ამერიკელები რეგულარულად აგზავნიან გუნდს, რომელშიც რამდენიმე გამოჩენილი სპორტსმენი მაინც თამაშობს. 1973 წელს მოსკოვის უნივერსიადაში ამერიკელთა შემადგენლობაში იყო ოთხი „სუპერ-ვარსკვლავი": დევიდ ტომპსონი, მორის ლუკასი, მარვინ ბერნსი და კვინ ბაკნერი. 1974 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე პუერტო-რიკოში თავი გამოიჩინა მცველმა ჯონ ლუკასმა (იგი ჩემპიონატის საუკეთესო მცველად აღიარეს) და ჩვენმა ძველმა ნაცნობმა კვინ ბაკნერმა. 1976 წელს მონრეალში დაწინაურდნენ დენტილი (ოლიმპიური ტურნირის საუკეთესო მოთამაშე), მეიში და კაპჩაკი. ისინი ამჟამად წარმატებით გამოდიან პროფესიონალებს შორის. 1977 წლის სოფიის უნივერსიადაში თავი ისახელეს გრიფიტმა და მონკრიფმა. ორივემ სულ ახლახან დადო კონტრაქტი პროფესიონალებთან და, ამრიგად, მსოფლიოს ჩემპიონატში მონაწილეობას ვერ მიიღებენ.

აშშ-ს სამოყვარულო კალათბურთში კარგა ხანს „მრავალხელისუფლებიანობა" არსებობდა — ამ საქმეს განაგებდა სამი ერთმანეთისგან სრულიად დამოუკიდებელი კალათბურთის ფედერაცია. მათ შორის პირველი და ყველაზე დიდი იყო — სტუდენტური. მეორე გაერთიანებული იყო მოყვარულთა ათლეტურ კავშირში და მესამე, ყველაზე პატარა თავის რიგებში ითვლიდა კალათბურთელებს, რომლებიც თამაშობდნენ სხვადასხვა რელიგიურ ორგანიზაციებსა და სასწავლო დაწესებულებებში. მონრეალის ოლიმპიადის წინ ყველა ისინი გაერთიანდნენ სამოყვარულო კალათბურთის ასოციაციის რიგებში.

ბუნებრივია, რომ სამოყვარულო კალათბურთის ასოციაცია შეეცდება მსოფლიო ჩემპიონატში ყველაზე ძლიერი გუნდი გაგზავნოს. მაგრამ ამ გზაზე მას მთელი რიგი სიძნელეების დაძლევა მოუხდება. სტუდენტების დიდი ნაწილი შეეცდება პროფესიონალებში გადაზარგებას. შესაძლებელია, რომ პროფესიული კალათბურთის მესვეურებმა არ გამოუშვან ახალბედები თავიანთი გუნდებიდან. ამ მიზეზით ნაკრებს ალბათ დააკლდებით მონრეალის ოლიმპიადაზე ნაკრების კაპიტანი მცველი ფორდი, თავდამსხმელი გრინვუდი, უკვე დასახელებული გრიფიტი და მონკრიფი. ოქტომბერში იწყებენ ახალი სეზონისთვის მზადებას უნივერსიტეტებისა და კოლეჯების გუნდები. მწვრთნელებს ოფიციალურად არ შეუძლიათ დაუშალონ მოთამაშეებს ნაკრების შემადგენლობაში გამოსვლა, მაგრამ ისინი უეჭველად ყოველ ღონეს იხმარენ, რათა მათი აღსაზრდელები შინ დარჩნენ. ერთი სიტყვით, შეიძლება ითქვას, რომ მსოფლიო ჩემპიონატის ჩატარების ვადები ამერიკული სამოყვარულო კალათბურთისთვის არახელსაყრელი აღმოჩნდა.

სავარაუდოა, რომ ამერიკელები ნაკრებს ჩამოაყალიბებენ ერთ-ერთი უძლიერესი უნივერსიტეტის გუნდის ბაზაზე, ხოლო ამ უნივერსიტეტის მწვრთნელი სათავეში ჩაუდგება ნაკრებს. ყველაზე უფრო შესაძლო კანდიდატურა სამხრეთ

კალათბურთი

ფავორიტები ემზადებიან

● მსოფლიოს VIII ჩემპიონატის წინ

კაროლინის უნივერსიტეტის ნაკრებია, რომლის მწვრთნელს დინ სმითს საერთაშორისო ასპარეზობებში მონაწილეობის დიდი გამოცდილება აქვს. შეგახსენებთ, რომ მონრეალის ოლიმპიადაში ამერიკელი კალათბურთელები გამარჯვების კვარცხლბეკზე სწორედ დინ სმითის ხელმძღვანელობით ავიდნენ. ოლიმპიური გუნდიც ამავე უნივერსიტეტის ბაზაზე შეიქმნა.

როგორია დინ სმითის საკალათბურთო კონცეფცია? სმითის იდეალი ჰარმონიული „ზომიერი" კალათბურთია, სადაც თავდასხმას და დაცვას ერთნაირად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. ამავე დროს სმითის კონცეფციაში დაცვა განხილულია როგორც წარმატების მთავარი საწინდარი. როგორც ხედავთ, სმითი აქტიური დაცვის მომხრეა და აქცენტი დაცვაში კარგად თამაშზე გადააქვს. ვფიქრობ, გარეშე, რომ მანილაში სმითი ჩამოიყვანს ძლიერ და ტაქტიკურად მრავალფეროვან გუნდს. მწვრთნელი დიდ ყურადღებას უთმობს აქტიური დაცვის სისტემის დახვეწას ზონურ პრესინგს 1-3-1 და 2-2-1 და პერსონალურ პრესინგს მთელ მოედანზე. სმითის აღსაზრდელები ყოველ ღონეს ხმარობენ ჩაჭრან მოწინააღმდეგის გადაცემა და ხშირად მოთამაშეს, რომელიც ბურთს ფლობს, ორი კაცი ესხმის თავს. თავის ფართან ისინი ამჯობინებენ ითამაშონ ზონა 2-3, ან პერსონალური დაცვა უალტერნატივო სიმედო დაზღვევით. დაზღვევაზე, როგორც წესი, გადამწყვეტ როლს თამაშობს ცენტრალური თავდამსხმელი. სმითის გუნდში ისინი ორნი არიან: რიკ ოინაკორი (22 წლის, 210 სმ) და ჯეფ ვულფი (21 წლის, 207 სმ), საინტერესოა აღინიშნოს, რომ სათამაშო თვისებებით ამერიკელთა ცენტრები ერთმანეთს ავსებენ. ერთის ნაკლოვანებებს მეორე ანაზღაურებს ან პირიქით. ოინაკორი შესანიშნავად თამაშობს დაზღვევაზე. იგი გაცილებით ძლიერია საკუთარ ფარქვეშ. ვულფი პირიქით — უფრო აგრესიულია თავდასხმაში. შარშანდელ სეზონში იგი ერთ-ერთი საუკეთესო იყო მოწინააღმდეგის ფარიდან ასხლეტილი ბურთების დაუფლებაში. 29 მატჩიდან არც ერთში ვულფს 11 ქულაზე ნაკლები არ მოუგროვებია. აუცილებლად უნდა გავითვალისწინოთ ის ფაქტი, რომ ვულფს აშკარად არ ყოფნის სათამაშო დრო, რაც იმით არის განპირობებული, რომ გუნდში ორი ასეთი მაღალი კლასის ცენტრია. როგორ ვამოიყურებიან სმითის აღსაზრდელები შეტევაში? ძირითადი ბომბარდირია მაიკლ ო'კორენი (21 წლის, 201 სმ), უკვე ორი წელიწადია იგი შედის სამოყვარულო კალათბურთის სიმბოლურ ათეულში „ოლ სტარზში". ეს არის ფილიგრანული ტექნიკის ფორვარდი, რომელიც განსაკუთრებით საშიშია თავისი რეიდების ფარქვეშ. აღსანიშნავია, რომ მაიკლ ო'კორენი სულ ახლახანს იყო საბჭოთა კავშირში და მონაწილეობდა ი. გაგარინის პრიზზე გამართულ შეჯიბრებაში, სადაც ამერიკელებმა მართალია ახალგაზრდა, მაგრამ საკმაოდ კარგი გუნდი ჩამოიყვანეს.

ადვილი შესაძლებელია, რომ ნაკრები ცინცინატის უნივერსიტეტის გუნდის ბაზაზეც ჩამოყალიბდეს. ასეთ შემთხვევაში გუნდის მწვრთნელის პოსტს დაიკავებს შეტევის თაყვანისმცემელი გეილ კატლეტი. როგორია ამ მწვრთნელის საკალათბურთო კონცეფცია? ამერიკელი მიმომხილველები აღნიშნავენ, რომ კატლეტმა შექმნა სწრაფი გარღვევის თავისი თეორია. კონტრშეტევა იწყება საკუთარი კალათიდან ასხლეტილი ბურთის დაუფლების თანახმად ... ამ ღონისძიებაში ... ყველა თითქმის თითქმის კალათბურთელი. ცინცინატის მოთამაშეები მაშინაც კი არ ივიწყებენ სწრაფი შეტევის ორგანიზებას, როდესაც მეტოქე მათ კალათში მოათავსებს ბურთს. ასეთი შემთხვევისათვის მათ ვარჯიშზე დამუშავებული აქვთ კომბინაცია, რომელიც შეიცავს რამდენიმე მოკლე გადაცემას 6-7 მეტრზე. ყოველივე ეს საშუალებას აძლევს გუნდს სწრაფად მიიტანოს ბურთი მოწინააღმდეგის ფართან. ბუნებრივია, ეს უკანასკნელი ვერ ასწრებს დაცვის ორგანიზებას. ცხადია, ასეთ პირობებში შეტევის შედეგიანად დაგვირგვინების საშუალება მრავლად მოიძებნება. აღნიშნული სისტემის პრაქტიკული განხორციელება ბევრადაა დამოკიდებული ცენტრის თამაშზე. ცინცინატში ამ როლს წარმატებით ასრულებს რობერტ მილერი (22 წლის, 208 სმ). „დიდი ბობი", როგორც მას თაყვანისმცემლები უწოდებენ, უკვე ორი სეზონია შედის უძლიერესთა ათეულში. მილერი ეუფლება საკუთარი ფარიდან ასხლეტილი ბურთების უმრავლესობას და, რაც მთავარია, შესანიშნავად ფლობს დაუყოვნებელ პირველ გადაცემას სწრაფი კონტრშეტევის განსახორციელებლად (სამწუხაროდ, სწრაფი პირველი გადაცემის ტექნიკა საბჭოთა მოთამაშეების აქილევსის ქუსლია. ჯერ კიდევ 1975 წელს ვ. კონდრაშინი გაზეთ „სოვეტსკი სპორტში" გამოქვეყნებულ სტატიაში ხაზს უსვამდა ჩვენი ცენტრების ტექნიკური არსენალის ამ მინუსს. მიუხედავად იმისა, რომ ამ სტატიის გამოქვეყნებიდან დიდი ხანი გავიდა, ნაკლი ნაკლად დარჩა). მილერი იმდენად სახიფათოა თავდასხმაში, რომ მის წინააღმდეგ დაცვაში მიმართავენ ე. წ. „სენდვიჩს": ერთი მცველი ადგილს იკავებს მის ზურგს უკან, ხოლო მეორე წინ უდგება მას და ხელს უშლის ბურთის მიღებაში. მაგრამ დაცვის ეს თითქოსდა ეფექტური საშუალება იშვიათად აღწევს მიზანს — მილერი, როგორც წესი, ყოველ თამაშში აგროვებს „თავის" 25 ქულას. ცენტრალურ თავდამსხმელს ტოლს არ უდებენ მცველები ედვარდ ლი (22 წლის, 188 სმ) და მაიკლ ჯონსი (22 წლის, 191 სმ). მცველთა ეს წყვილი, როგორც მიმომხილველები აღნიშნავენ, ერთ-ერთი ყველაზე სწრაფია ამერიკულ სტუდენტურ კალათბურთში. ლი სწრაფ გარღვევას უფრო ხშირად ფარქვეშიდან ტყორცნით აგვირგვინებს, ჯონსი ამჯობინებს შეტევა დაასრულოს 3-4 მეტრიდან. დაცვაში კატლეტის გუნდი მეტწილად მკიდრო პერსონალურ მეურვეობას მიმართავს მოედნის საკუთარ ნახევარზე. მოთამაშეები არ აძლევენ მოწინააღმდეგეს საშუალებას მიიღოს ბურთი სროლისათვის ხელსაყრელ სიტუაციაში და თუ ის მაინც მოხდა, მაშინ გადამწყვეტ სიტყვას ამბობს მათი ცენტრალური თავდამსხმელი მილერი, რომელიც ბურთის დაჭერის სპეციალისტად არის ცნობილი. დიახ, მილერის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ იგი თანაბრად ძლიერია როგორც თავდასხმაში, ისე დაცვაში.

ამრიგად, ყოველივე ზემოთქმულიდან ერთი დასკვნის გამოტანა შეიძლება. ამერიკელები (სულ ერთია, რომელი გუნდი იქნება) მანილაში უთუოდ უაღრესად ძლიერ ნაკრებს ჩამოიყვანენ.

მ. კალანდაძე.

(გაგრძელება იქნება).

ფეხბურთი

შორეული არგენტინის ექო

ფეხბურთში მსოფლიოს XI ჩემპიონატის დაწყების წინ ბუენოს-აირესში გაიმართა ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის კონგრესი, რომლის მონაწილეებს დაურიგეს ...ად გამოცემული ბროშურა. მასში ნათლად ჩანს, რომ ფეხბურთი ...აზე მასობრივი სპორტის სახეობა მსოფლიოში, რეგისტრირებულია ...369.304 მოთამაშე და 377.492 ...ტრი.

...ფეხბურთი ყველაზე უფრო გავრცელებულია ევროპაში, სადაც აღრიცხულია 16,23 მილიონი მოთამაშე, ...აქედან 4,5 მილიონი მოდის სსრ კავშირზე, 3,61 მილიონი — გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაზე. ...ფეხბურთო სამყაროში ამჟამად ...ებობს 303.302 კლუბი და 662.710 ...დი, ხოლო ფიფა-ში თავმოყრილია მეტი სახელმწიფო, ვიდრე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში — 151.

XI მსოფლიო ჩემპიონატისადმი ინტერესი ძალზე დიდი იყო, მაგრამ არგენტინაში ჩავიდა მხოლოდ 20 ათასი ტურისტი, ე. ი. ათჯერ უფრო ნაკლები, ვიდრე ამ ქვეყანაში მოელოდნენ. საგზურები ძალზე ძვირი ღირდა.

გაყიდული ბილეთების რაოდენობით კი 1978 წლის მსოფლიო ჩემპიონატმა დაჩრდილა ყველა ადრინდელი. შავ ბაზარზე სპეკულანტებმა ბილეთების ფასი ათჯერ გააძვირეს: 5.000 პესოდ ღირებული ბილეთები იყიდებოდა 50 ათასად, საუკეთესო ადგილებზე კი ბილეთებს ფანტასტიკური ფასი დაედო — 195 ათასი პესო.

„ამ საქმით, სამწუხაროდ, დაკავებული იყვნენ არა მარტო პროფესიონალური სპეკულანტები, — განაცხადა არგენტინელმა გამომძიებელმა ემილიო გარსია მენდესმა, — არამედ პოლიციელებიც კი, რომელთაგან საკმაოდ ბევრი იქნა მხილებული სპეკულაციაში".

ცახეში თავი მოიკლა 15-მა შოტლანდიელმა გულშემატკივარმა, რომლებმაც ნამსხვრევებად აქციეს ახალთახალი რესტორანი „შატო კარერას" სტადიონზე შოტლანდია — ირანის მატჩის შემდეგ, და 45-მა პოლიციელმა, რომლებიც გაზრდილ ფასად ყიდდნენ ბილეთებს. შეიძლება ითქვას, რომ ეს მსოფლიო ჩემპიონატების რეკორდია.

გაზეთებში უკვე გამოქვეყნებული იყო ცნობა სხვადასხვა სახის რეკორდებზე. ევროპულ ნაკრებში ნათამაშევი მატჩების რაოდენობით დაწინაურდა შვეციის ნაკრების კაპიტანი, 36 წლის ბ. ნორდკვისტი. მან აქ ჩაატარა თავისი 111-ე მატჩი, ამ რეკორდზე პრეტენზიას აცხადებს ტუნისელი მეკარე 33 წლის ს. სასი, რომელიც ამტკიცებს, რომ ნაკრებში ნათამაშევი აქვს... 176-ჯერ. მაგრამ ბევრ ამ მატჩზე ფიფა-ში არავითარი ცნობა არ არსებობს. ჯერჯერობით „ასიონთა კლუბში" ნორდკვისტის გარდა იმყოფებიან ინგლისელები რაიტი და ჩარლტონი, ნორვეგიელი სვენსონი, დასავლეთგერმანელი ბეკენბაუერი და პოლონელი დეინა.

ჰოლანდიელმა ფეხბურთელმა რ. რენსენბრინკმა გაიტანა ჩემპიონატების საიუბილეო, მე-1000 გოლი და მის საპატივცემლოდ არგენტინაში გამოუშვეს სპეციალური საფოსტო მარკა, ხოლო ქ. პორტერილოს სასტუმროს მფლობელმა კედელზე გააკეთა დაფა წარწერით: „აქ ცხოვრობდა რობი რენსენბრინკი, რომელმაც გაიტანა მსოფლიო ჩემპიონატების მე-1000 გოლი".

არგენტინაში როგორც კურიოზს, აღნიშნავდნენ, რომ ჰოლანდიის ნაკრების წევრს, 29 წლის დიკ ნანინგას დღემდე არა აქვს პროფესიული კონტრაქტი თავის კლუბთან და მეყვავილეობით ირჩენს თავს.

დიდი მოთხოვნილებაა არგენტინელ ფეხბურთელ ლუკაზე და რომ მყიდველებს არ ჰქონდეთ მისი შეძენის რეალური იმედი, ამ ფეხბურთელის მფლობელმა, არგენტინის „რივერ პლეიტმა" დაასახელა არარეალური ციფრი 800 მილიონი დოლარი (?!).

არგენტინის მსოფლიო ჩემპიონატის წინ უძლოდა პროგნოზების ნამდვილი ეპიდემია. გამოჩნდნენ ილბლიანებიც და მათ შორის მექსიკელი სტუდენტი მარიო როხა, რომელმაც 13 შესაძლებლიდან წინასწარ გამოიცნო 12 შედეგი, მათ შორის ცნობილი 6:0 არგენტინა — პერუს გუნდებს შორის და ტოტალიზატორში მოიგო 100 ათასი დოლარი. პროფესიონალი მკითხავების დიდი რაოდენობა შერცხვენილია, მხოლოდ დიუსელდორფელმა შრედერმა იწინასწარმეტყველა გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ფეხბურთელთა წარუმატებლობა.

ველოსპორტი

სწრაფრბოლით დაიწყო დიდი საერთაშორისო მრავალდღიანი საგზაო ველორბოლა საფრანგეთის გზებზე, რომელიც „ტურ დე ლავენირის“ სახელით არის ცნობილი. ამ ასპარეზობაში ხანგრძლივი შესვენების შემდეგ კვლავ ჩაებნენ საბჭოთა სპორტსმენები, რომლებსაც გუნდის უფროსი მწვრთნელი ვ. კაპიტონოვი მეთაურობს. საბჭოთა ნაკრებში არიან კუიბიშეველები ს. სუხორუჩენკოვი, ა. ავერინი, რ. გალიალეტდინოვი, ტარტუელი ა. პიკუუსი, ლენინგრადელი ს. მოროზოვი, დუშანბელი ს. ჰუსაინოვი და ფსკოველი ი. ზახაროვი.

4,2-კილომეტრიანი მონაკვეთი ყველაზე სწრაფად გაიარა ჟ. ბოგერმა (ბელგია) — 5.37,65, მსოფლიო ჩემპიონი ჯ. გლაუსი (შვეიცარია) მეოთხე იყო. საბჭოთა სპორტსმენებიდან ათეულში შევიდნენ ს. სუხორუჩენკოვი — 5.44,31 (VI ადგილი) და ა. პიკუუსი 5.48,22 (IX ადგილი).

გუნდურ ჩათვლაში ბელგიელები დაწინაურდნენ — 17.03. შემდეგ მოდიან ჩეხოსლოვაკიის (17.15) და სსრ კავშირის (17.23) გუნდები.

სიმაღლის გადალახვა

მონრეალის XXI ოლიმპიურ თამაშებზე, სამგზის ოლიმპიურმა ჩემპიონმა, ევროპისა და მსოფლიოს მრავალგზის ჩემპიონმა წყალში ხტომაში იტალიელმა სპორტსმენმა კლაუს დიბიასმა ერთ-ერთ თავის უეჭველ მემკვიდრედ დაასახელა ვლადიმერ ალეინიკი.

ბელორუსიისა და ყაზახეთის დამსახურებული მწვრთნელი **როზალია ბარანოვა** მოგვითხრობს თავის მოწაფეზე — XXI ოლიმპიური თამაშების პრიზიორზე, ევროპის ჩემპიონზე, მსოფლიო პირველობის მესამე პრიზიორსა და სსრ კავშირის მრავალგზის ჩემპიონზე, კოშკიდან წყალში მხტომელ ვ. ალეინიკზე.

— ეს იყო ერთ-ერთი უბედნიერესი დღე ჩემს ცხოვრებაში და ალბათ დიდხანს მემახსოვრება მონრეალის ამაღელვებელი სტარტები, საპატიო კვარცხლბეკზე მიმავალი ვალოდიას გაბრწყინებული სახე, ჩვენი ალისფერი ალამი ანძაზე.

— ვალოდიას სპორტული გზის დასაწყისში, შეინიშნებოდა თუ არა, რომ იგი შეუტევდა უმაღლეს სპორტულ ტიტულებს? გამოირჩეოდა თუ არა თავისი თანატოლებისგან?

— უნდა ითქვას, არა: ჩვეულებრივი ბიჭუნა იყო — ფიცხი და ამაყი. როცა 9 წლის წინათ მინსკის ერთ-ერთი სკოლის III კლასის მოსწავლე პირველად მოვიდა აუზში, ცურვაც არ იცოდა. ფიზიკურად სუსტი იყო, ხშირად ავადმყოფობდა.

— როდის ირწმუნეთ ვალოდიას დიდი მომავალი?

— ყოველ შემთხვევაში, არა მაშინ, როცა მან პირველ წარმატებას მიაღწია — 1971 წელს — II ადგილი დაიკავა ბავშვთა სპორტული სკოლების საკავშირო პირველობაში და შემდეგ ქვეყნის ჩემპიონი გახდა ჭაბუკთა შორის. იმ დროს იგი არ ჰგავდა ყველაზე მძიმე პირობებში გამარჯვებისთვის მებრძოლს.

— პირველად მე ვალოდიას წარმატება ვირწმუნე 1974 წელს ინგლისში გამართულ ჭაბუკთა ევროპის ჩემპიონატში. იგი მაშინ 14 წლის იყო, შეჯიბრების ყველაზე ახალგაზრდა მონაწილე, მაგრამ ამან იგი ვერ შეაკრთო. ვალოდიამ შესაძლებლობის მაქსიმუმი გააკეთა. მან მიზნად დაისახა გამარჯვება და უშეღავათო ბრძოლაში შეძლო პრიზიორთა რიგებში მოხვედრა. ეს წარმატება იყო მისი ნამდვილი სპორტული ბიოგრაფიის დასაწყისი.

— თქვენის აზრით, რა თვისებების უნდა იყოს ნამდვილი წყალში მხტომელი?

— ისეთივე, როგორც სხვა სახეობებში — შრომისმოყვარე, შეუპოვარი, ფიზიკურად გამძლე, მიზანსწრაფული და მებრძოლი ხასიათის. რაც შეეხება ჩვენი სახეობის სპეციფიკას, ქვეყნის ნაკრები გუნდების წევრობისთვის, საჭიროა ბატუტზე ხტომაში სპორტის ოსტატის ცალკეული ნორმატივების შეთვისება, სპორტის ოსტატის დონეზე აკრობატიკის დაუფლება, ტანვარჯიშისა და ქორეოგრაფიის ცოდნა. ამავე დროს უნდა იყოს გაბედული, მამაცი, მათ ხომ ძალიან რთული და ძნელი ნახტომი უნდა შეასრულონ 10-მეტრიანი კოშკიდან, ე. ი. სამსართულიანი სახლი[illegible] [illegible] ამიტომ არამარტო მნიშვ[illegible] [illegible] გაბედულ[illegible] მას, შეძლოს მორალურ თვისებე[illegible] სიმაღლის შიშის დათრგუნვას.

— ჰყავს თუ არა თქვენს მო[illegible] ფეს იდეალი, რომელსაც სურს მი[illegible] ბაძოს?

— კლაუს დიბიასი — გამოჩენ[illegible] ლი იტალიელი მხტომელი. მ[illegible] სპორტისადმი ერთგულება, მიზ[illegible] სწრაფულობა და შრომისუნარ[illegible] ნობა (დამეთანხმებით, რომ ს[illegible] ოლიმპიადაში ზედიზედ ოქროს მ[illegible] დლის მოპოვება შეუძლია მხოლ[illegible] გამორჩეულ სპორტსმენს) და ამ[illegible] დროს მოკრძალება და უბრალოე[illegible] დიდ პატივისცემას იწვევს ვალ[illegible] დიაში. და უნდა გამოვტყდე, ჩ[illegible] მშიც.

— რა ამოცანები გაქვთ ახლა?

— მსოფლიო ჩემპიონატის შ[illegible] დეგ, რა თქმა უნდა, მზადება ოლ[illegible] მპიადა-80-ისთვის. მასში მონაწ[illegible] ლეობა არამარტო ჩვენი ოცნება[illegible] არამედ კონკრეტული, პრაქტიკულ[illegible] ამოცანა, რომელიც დღეს, ახლ[illegible] წყდება. (საკდესი).

რეგბი

ვარშავაში დამთავრდა გაზეთ „ტრიბუნა ლუდუს“ თასის საერთაშორისო გათამაშება. მოსკოვის ნაკრებმა გადამწყვეტ მატჩში მოუგო ბერლინის გუნდს — 54:4 და პირველი ადგილი დაიკავა. მომდევნო ადგილებზე გავიდნენ ვარშავის, რუმინეთისა და გდრ-ის კოლექტივები.

ფარიკაობა

ბუდაპეშტი. უნგრეთის დედაქალაქში გამართულ მოფარიკავეთა საერთაშორისო ტურნირში გაიმარჯვა მსოფლიოს ექს-ჩემპიონმა, რაპირისტმა ალექსანდრე რომანკოვმა (მინსკი).

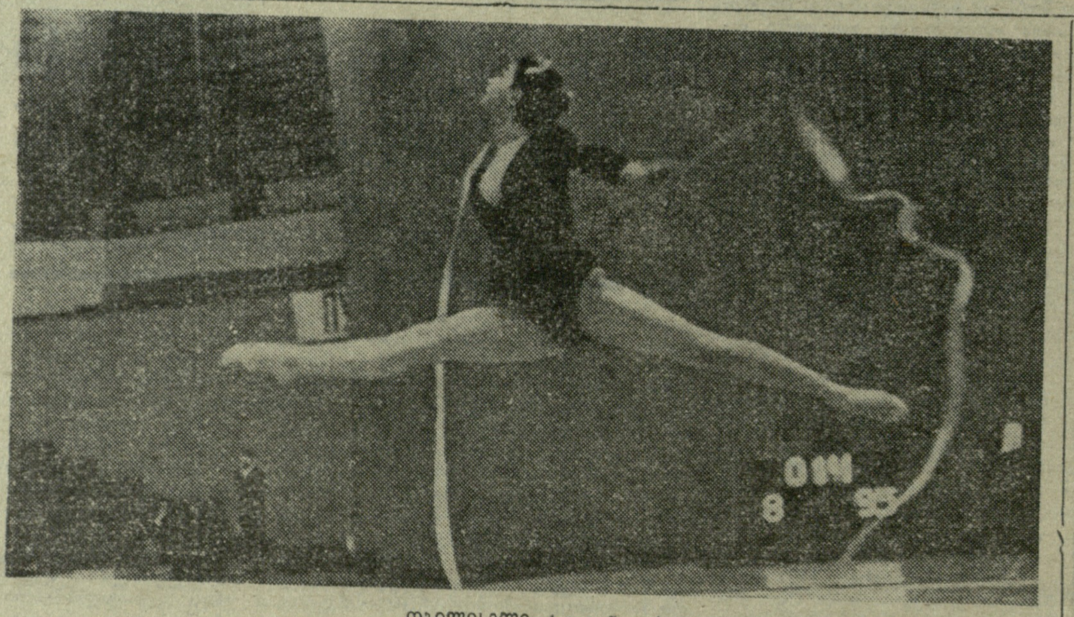

ისინი გამოვლენ ტაშკენტში

თბილისელი ქეთევან კუჭავა მხატვრულ ტანვარჯიშში ნ. სალაძის ხელმძღვანელობით ოსტატდება. ამ ნიჭიერმა, გოგონამ უკვე მოიპოვა სპორტის ოსტატის წოდება. იგი, როგორც საქართველოს მოსწავლეთა ნაკრების წევრი, იასპარეზებს ტაშკენტის ტურნირში.

ს უ რ ა თ ზ ე: ქ. კუჭავა ასპარეზობის დროს.

მოტოსპორტი

500 კბ სმ-ის მოცულობი[illegible] ვიანი მანქანებით მოტოკრ[illegible] გუნდური მსოფლიო ჩემპიო[illegible] სახელი მოიპოვა სსრ კავშ[illegible] ნაკრებმა. ჩვენი ქვეყნის ნაკ[illegible] ის ღირსებას იცავდნენ ლენინ[illegible] ადელები გ. მოისეევი და ვ. ხუ[illegible] აკოვი, კიეველი ვ. კავინოვი[illegible] კალინინგრადელი ვ. კორნეევი. [illegible] ჯიბრებაში, რომელიც გილფ[illegible] დის (გფრ) მიდამოებში იმართ[illegible] ებოდა, II ადგილი წილად ხვ[illegible] მასპინძლებს, III — ბელგიის [illegible] კრებს.

მძლეოსნობა

20 კილომეტრზე სპორტ[illegible] მოსიარულეთა საერთაშორისო [illegible] ჯიბრებაში, რომელსაც გდ[illegible] მასპინძლობდა, ყველას აჯობა [illegible] დოლსკელმა პ. მისლივეცემა [illegible] 1:24.05,4. მეორე ადგილზეა პ[illegible] ონელი ბ. დუდა — 1:25.33,6, [illegible] სამეზე — რუმინელი კ. სტ[illegible] — 1:27.25,8.

თხილამურებით წყალზე

საფრანგეთის ქალაქ ველ[illegible] სიურ-ლოტის მიდამოებში მიმ[illegible] ნარე წყალმოთხილამურეთა ევ[illegible] პულ ჩემპიონატში მინსკელმა [illegible] ლმა ი. პოტესმა ყველაზე კარ[illegible] შეასრულა ფიგურული სრიალი [illegible] ჩემპიონის ტიტული მოიპოვა. [illegible] რცხლის მედალი ერგო ა. კარლმ[illegible] (შვეცია).

პირველი ლიგა

5 სექტემბერს გაიმართა I ლიგის ფეხბურთელთა გუნდების მორიგი ტურის შეხვედრები.

ქუთაისის „ტორპედოს“ გასვლითი მატჩი ჰქონდა იაროსლავლში, ადგილობრივ „შინიკთან“. თამაში მოიგო „შინიკმა“ ანგარიშით 2:0.

სხვა მატჩები

დამთავრდა ასეთი შედეგებით: „ურალმაში“ (სვერდლოვსკი) — „სპარტაკი“ (ორჯონიკიძე) 3:0, „კუზბასი“ (კემეროვო) — „თერგი“ (გროზნო) 0:4, — „კრილია სოვეტოვი“ (კუიბიშევი) — „პამირი“ (დუშანბე) 4:3, „ყუბანი“ (კრასნოდარი) — „კოლხოზჩი“ (აშხაბადი) 4:1, „დინამო“ (ლენინგრადი) — ასკ (დონის როსტოვი) 1:3, „დინამო“ (მინსკი) — „ტავრია“ (სიმფეროპოლი) 2:1, „ჟალგირისი“ (ვილნიუსი) — „მეტალურგი“ (ზაპოროჟიე) 3:1, ასკ (ოდესა) — „სპარტაკი“ (ივანო-ფრანკოვსკი) 3:2, „კარპატი“ (ლვოვი) — „ნისტრუ“ (კიშინიოვი) 2:1.

ფეხბურთი

ბუდაპეშტი. „ნეპშტადიონზე“ გაიმართა უნგრეთის თასის ფინალური მატჩი, სადაც „ფერენცვაროშმა“ ანგარიშით 4:2 დაამარცხა „პეჩი“. „ფერენცვაროში“ ევროპის ქვეყნების თასების მფლობელთა თასზე შეხვდება შვეციის „კალმარს“.

იტალიის ფეხბურთში დაწესდა სიახლე, რომლის ძალითაც საგანაცხადო სიაში უნდა შეტანილი იქნას არა 22 ან 25 ფეხბურთელი, როგორც ეს ადრე იყო, არამედ მხოლოდ 18. ამის შედეგად 600 პროფესიონალი იტალიელი ფეხბურთელი უმუშევარი დარჩა.

„ფრანს-ფუტბოლმა“ გამოაქვეყნა ევროპის წამყვანი კლუბების შედეგიანობის საკლასიფიკაციო სია. პირველ ადგილზეა ჩრდილოეთ ირლანდიის გუნდი „ლინფილდი“, რომელსაც ყოველ მატჩში საშუალოდ გააქვს 2,954 გოლი. შემდეგ მოდიან „დოჟა უიპეშტი“ (უნგრეთი) — 2,794, პორტუგალიის „პორტო“ — 2,700, დრეზდენის „დინამო“ (გდრ) 2,692 და სხვ.

35 წლის ჯანი რივერა წლეულს თავის 21-ე ჩემპიონატს ატარებს „მილანის“ შემადგენლობაში. ეტყობა, ეს საუკეთესო შედეგია არა მარტო იტალიაში, არამედ საერთაშორისო ფეხბურთშიც.

ოსლო. ნორვეგიის ფეხბურთელებმა თავიანთ მინდორზე ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი წააგეს (II ჯგუფი) ავსტრიის გუნდთან — 0:2. გამარჯვებულთაგან გოლები გაიტანეს პეზეიმ და კრანკლმა.

აღნიშნული გუნდების გარდა ამ ჯგუფში გამოდიან ბელგიის, შოტლანდიისა და პორტუგალიის კოლექტივებიც.

ბერლინი. ერფურტში შედგა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკისა და ბულგარეთის ფეხბურთელთა ნაკრები გუნდების ამხანაგური საერთაშორისო შეხვედრა. იგი დამთავრდა ფრედ — 2:2. გერმანელთაგან ორივე ბურთი გაიტანა აიგენდორფმა, ხოლო ბულგარელთაგან — პანოვმა და სტანკოვმა.

ოლიმპიური კომიტეტი წინააღმდეგია

ჟენევა. საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის აღმასკომმა ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ხელმძღვანელობას მოსთხოვა სასწრაფოდ მოიწვიოს თათბირი, სადაც განიხილავენ მოსკოვის ოლიმპიურ საფეხბურთო ტურნირში იმ მოთამაშეთა მონაწილეობის პრობლემებს, რომლებიც გამოდიოდნენ მსოფლიო ჩემპიონატის მატჩებში.

„საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი არ ეთანხმება ფიფა-ს, რომელიც უკრძალავს მსოფლიო ჩემპიონატის მონაწილე ევროპელ და სამხრეთ ამერიკელ ფეხბურთელებს ოლიმპიურ შეჯიბრებაში გამოსვლას“ — განაცხადა ლოზანაში საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის აღმასკომის წევრმა ა. ჩანადიმ (უნგრეთი) ჩანადიმ, რომელიც საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის კომისიას ხელმძღვანელობს ოლიმპიური პროგრამის დარგში, ფიფა-ს მიერ ბუენოს აირესის მაისის კონგრესზე მიღებულ დადგენილებას „დისკრიმინაციული“ უწოდა.

როგორც ცნობილია, ფიფა თავიდან აპირებდა მოსკოვის ოლიმპიადაში მონაწილეობა აეკრძალა ყველა ფეხბურთელისათვის, რომლებიც მონაწილეობდნენ მსოფლიო ჩემპიონატების თამაშებში, შემდეგ ფიფა-ს კონგრესზე მიღებული იქნა გადაწყვეტილება, რომლის თანახმადაც ოლიმპიური საფეხბურთო ტურნირში მონაწილეობა აუკრძალეს მხოლოდ ევროპისა და სამხრეთ ამერიკის უძლიერეს სპორტსმენებს. (საკდესი).

სუვენირები, სუვენირები...

ქარხანა „ურალსკიე სამოცვეტის“ ქვის მჭრელებმა 1980 წლის მოსკოვის ოლიმპიური თამაშებისთვის სუვენირების გამოშვება დაიწყეს.

პირველი ნაკეთობა, რომელიც ქარხნის „ოლიმპიურ კონვეიერზე“ მოხვდა, არის მხატვარ ვ. პოპოვის ორიგინალური კედლის სანათი, იგი ჩირაღდნის ფორმისაა. სანათს ამრეკლად აქვს იასპის — ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული სანაკეთო ქვის გაპრიალებული ფირფიტა.

ქარხნის სხვა „ოლიმპიურ“ ნაკეთობათა შორის არის იასპის, ლილაქვის, როდონიტისა და დოლომიტის ქვების პატარა კოლექცია, რომელთა ნიმუშები ბუნებრივი შეფერილობით შეესაბამება ოლიმპიურ ფერებს.

სვერდლოვსკის ქარხანა „ურალსკიე სამოცვეტის“ ოსტატები ოლიმპიადა-80-ისთვის ამზადებენ ორ ათეულ სუვენირს, რომელთაგან ბევრი კონვეიერული წესით გამრავლდება.

(საკდესი).

რედაქტორი ა. ბასილა[illegible]

9-10 სექტემბერს

„განთიადის“ ცენტრალური ს[illegible] ბჭო კიკეთის მიდამოებში აწ[illegible] ობს რესპუბლიკურ ორდღია[illegible] ტურისტულ შეკრებას, რომ[illegible] ელიც კომკავშირის 60 წლ[illegible] სთავს ეძღვნება. პროგრამ[illegible] შია, აგრეთვე, შეჯიბრებებ[illegible] მშდ კომპლექსის მრავალჭიდ[illegible] ში.

დასაწყისი 9 სექტემბერს 1[illegible] საათზე.

„ლოკომოტივის“ სტადიონი

(ი. ჭავჭავაძის პრ. № 74)

6-7 სექტემბერი

რ ე გ ბ ი

სსრ კავშირის პირველობა

„ელვა“ (თბილისი) — ხსა (მოსკოვის ოლქი)

დასაწყისი 17 ს. 30 წ.

გაზეთი გამოდის უოველდღე, გარდა ორშაბათისა და კარასკევისა. რედაქციის მისამართი: 380096, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. დეპეშებისთვის — თბილისი, „ლელო“. ტელეფონები: რედაქტორი — 99-68-14, 93-97-60; რედაქტორის მოადგილე — 99 58-47; პასუხისმგებელი მდივანი — 93-97-52; განყოფილებები: ფეხბურთის — 99-81-71, 93 97-[illegible] მასობრივ-ფიზკულტურული მუშაობის — 93-97-55; სპორტის პროპაგანდის — 93 97-57; მოსწავლე და სოფლის ახალგაზრდობის — 93-97-53; ქადრაკის — 93-97-26; სამხატვრო — 93-97-52; წერილების — 93-97 54; კორექტორები — 93-97-49; გამომშვები — 93-93-81; ფოტოლაბორატორია — 93 97-58; მემანქანეები — 93-97-51.

ИНДЕКС 66435

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბა. თბილისი, ლენინის ქ. № 14.

უე 1017[illegible]